MAATALOUS

Välillä on käynyt niin, että kasvusto on hyvä, mutta satoa tulee yllättävän vähän. Yleensä näin on sattunut sateisina kesinä, jolloin pölyttäjät liikkuvat vähän. **VILJELYNEUVONNASTA VASTAAVA JYRKI LEPPÄLÄ, TRANS FARM**

Kananmunan tuottajahinta vierii alamäkeä

Pakkaamot Munakunta ja Munax ovat laskeneet kananmunan tuottajahintoja. Munantuotanto on kasvanut niin paljon, että se on saavuttanut kysynnän.

Munakunnan toimitusjohtaja **Jan Lähde** kertoo pakkaamon laskeneen tuottajahintaansa viidellä sentillä kiloa kohti heinäkuun alussa.

Lähde pitää uusia hinnanalennuksia todennäköisinä: ”Markkinanäkymät eivät ole kovin hyvät, joten tuottajien on syytä varautua syksyllä hinnanlaskuun.”

”Tuotannon kasvu on ollut kysynnän kasvua kovempi”, kuvaa Lähde kysynnän ja tarjonnan epätasapainon syntymistä.

Munax Oy on laskenut keväällä luomumunan hintaa. Lasku on ollut muutamia prosentteja.

”Halusimme tukea kysynnän jatkumista”, muotoilee Munaxin toimitusjohtaja **Janne Torikka**.

Torikka korostaa, että hinnanlasku lähensi heidän tuottajahintaansa muiden pakkaamoiden maksamaan hintaan.

Hänen mukaansa hinta on edelleen maa- ja metsätalousministeriön Tietopalvelukeskuksen, Tiken, tilastoimia hintoja korkeampi.

Torikka ei halua keskustella tulevista hinnanalennuksista.

”Tuottajat voivat syyttää vain itseään”

Torikan mukaan munantuotannon kannattavuus on hyvä. Alentuneet rehukustannukset tukevat sitä.

Munakunnan Lähde sen sijaan sanoo kannattavuuden heikentyneen, koska viime vuosina tehdyt investoinnit pitäisi nyt saada maksettua.

Laitilalainen munantuottaja **Anna Setälä** on saanut muiden Munakunnan tuottajien tapaan kirjeen pakkaamolta.

”Lievä viiden sentin hinnanlasku rasiamunissa eli kokoluokissa M ja L. Lisäksi suositeltiin tuotannonrajoitusmenetelmiä”, Setälä tiivistää.

Tuotantoa rajoitetaan esimerkiksi pitämällä taukoa kanaerien välillä.

Setälällä on 4 500 vapaan kanan munintakanala. Hän ei koe rehun ja viljan hintojen laskun pelastavan tilojen taloutta.

”Miten kannattavuutta nyt sitten laskee, jos käyttää omaa viljaa”, Setälä hymähtää.

”Tuottajat omistavat pakkaamot Suomessa, joten he voivat syyttää tilanteesta vain itseään”, hän sanoo.

”Tuotannon kasvu kotimaassa ja Euroopan matalat hinnat, eli huonosti vetävä vienti, painavat hintoja Suomessa. On kaikkien etu, että tuotanto ja kysyntä ovat tasapainossa. Pakkaamoilla on tässä merkittävä rooli”, sanoo kotieläinasiamies **Jukka Rantala** Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitosta.

HANNA SALONEN

Kananmunien tuottajahinnat kuukausittain

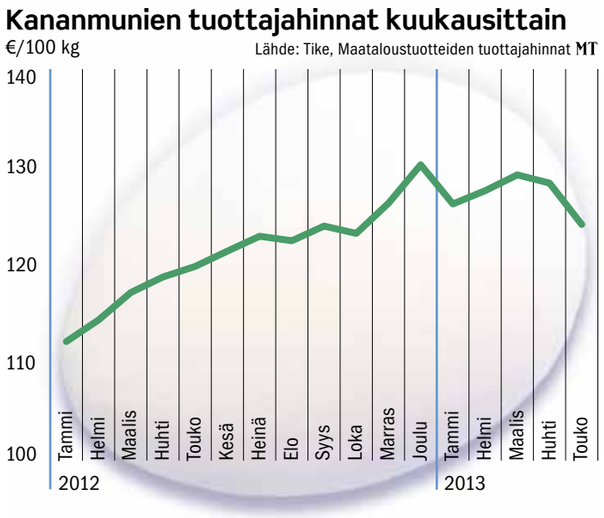

LUVUT

Munantuotanto tammi-maaliskuussa

Tuotettiin 17 miljoonaa kiloa kananmunia. Se on 21 prosenttia enemmän kuin viime vuonna vastaavana ajanjaksona.
Virikehäkki- ja lattiakanaloissa tuotettujen kananmunien määrä kasvoi 20 prosentilla ja luomukanaloissa tuotettujen 13 prosentilla verrattuna vuoden takaiseen.
Kananmunista 63 prosenttia tuotettiin virikehäkeissä, 33 prosenttia lattiakanaloissa ja 4 prosenttia luomukanaloissa.
Lähde: Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus Tike

» Markkinanäkymät eivät ole kovin hyvät, joten tuottajien on syytä varautua syksyllä hinnanlaskuun.«
JAN LÄHDE

Somerolla testataan, hyötyykö kumina pölyttäjistä

SOMERO (MT)
Hyötyykö kumina mehiläispölytyksestä vai ei – sitä testataan parhaillaan somerolaisella pellolla.

”Aiemmin Suomessa on luotettu hollantilaistutkimukseen, jonka mukaan hyönteispölytys ei juurikaan paranna kuminan satoa”, kuminan vientiin keskittyvän Trans Farmin viljelyneuvonnasta vastaava **Jyrki Leppälä** kertoo.

Tuoreemmat tutkimukset ovat antaneet päinvastaista tietoa.

”Kukaan ei siis tällä hetkellä tiedä, mikä hyönteispölytyksen rooli kuminalla on.”

Niinpä asiaa päätettiin tutkia.

Suomen mehiläishoitajain liitto ja Trans Farm ryhtyivät yhteistyöhön.

Tutkimuksen vetäjäksi saatiin mehiläisalan konkari, alan koulutukseen keskittyvän Hunajaluotsin omistaja **Lauri Ruottinen**.

Koepaikaksi seuloutui somerolaisen **Jukka Nikulan** pelto. Koetta hoitava maanviljelijä–mehiläishoitaja **Atte Saarinen** saa tutkimuksesta kiinnostavan lopputyöaiheen amk-opintoihinsa.

Tuloksia haluttiin nopeasti, joten tutkimusrahoitusta ei edes lähdetty hakemaan. ”Tehtiin nopeasti pystyyn polkaistu pienen byrokratian hanke”, Leppälä sanoo.

Tuloksia parin kuukauden päästä

Saarinen on sijoittanut kuminalohkolle kahdeksan mehiläispesää.

Lohkolla on kolme eri koepistettä, lähin 50 metrin päässä pesistä ja kauimmainen noin 350 metrin päässä.

Kussakin koepisteessä on kolme koeruutua.

Yksi niistä on avoin ruutu, joka vastaa normaalioloja viljelmällä. Tältä kuitunauhalla rajatulta ruudulta saadaan kokeen vertailutieto.

Toiset kaksi ruutua oli häkitetty harsolla kuminan kukinta-aikaan.

Toisella ruudulla harso esti pölyttäjien pääsyn kasvustoon. Siitä nähdään, miten käy, kun pölyttäjät eivät vaikuta siemenen muodostumiseen.

Kolmanteen ruutuun tuotiin harson sisään iso joukko mehiläisiä. Niitä oli ruudun alaan suhteutettuna monisatakertainen määrä kasvuston luontaiseen pölyttäjämäärään verrattuna.

Lisäksi kunkin koepisteen viereen on sijoitettu laskentalinja, josta on laskettu pölyttäjien määrää kukinta-aikana. Seurannassa olivat mehiläisten lisäksi myös erakkomehiläiset, kimalaiset, kukkakärpäset ja perhoset.

Nyt seurataan siementen kehittymistä ja varisemista. Puinnin yhteydessä sato punnitaan, ja myöhemmin määritellään sen öljypitoisuus ja itävyys.

Tuloksia saadaan vasta parin kuukauden päästä. Silmämääräisesti Saarinen kuitenkin jo arvioi, että ilman pölyttäjiä jääneillä alueilla siemeniä muodostuu vähemmän kuin muualla.

Leppäläkin arvioi, että pölytyksellä saattaa olla vaikutusta. ”Välillä on käynyt niin, että kasvusto on hyvä, mutta satoa tulee yllättävän vähän. Yleensä näin on sattunut sateisina kesinä, jolloin pölyttäjät liikkuvat vähän.”

Jos käy ilmi, että pölytys hyödyttää kuminaa, Trans Farm välittää tiedon sopimustuottajilleen jo ensi vuoden satoa varten, Leppälä sanoo.

SATU LEHTONEN

Lauri Ruottinen (vas.), Atte Saarinen ja Jyrki Leppälä tutkivat kasvustoa.

Samalla yritetään haarukoida, mikä pölytyspalvelun arvo viljelijälle on ja millainen korvaus siitä voitaisiin maksaa.

Saarinen toteaa, että yhteistyö kuminantuottajien kanssa hyödyttäisi joka tapauksessa mehiläistuottajia – pesille löytyisi lisää sijoituspaikkoja.

Ajatuksena on tutkia myös, eroaako kuminahunaja jollakin tavalla muista. Ehkä siitä tulisi oma mausteinen erikoistuotteensa?

SATU LEHTONEN

Mehiläistuotanto kasvaa

Viitisentoista vuotta sitten Suomessa oli yli 4 000 mehiläistarhaajaa, joilla oli keskimäärin 10–20 pesää kullakin.

Sitten ala alkoi keskittyä. Tarhaajien määrä putosi alle puoleen. Samalla yksikkökoko kasvoi, Hunajaluotsi Oy:n omistaja **Lauri Ruottinen** kertoo.

Kolmisen vuotta sitten suunta kääntyi. Nyt uusia mehiläistarhaajia tulee Ruottisen mukaan kolmisensataa vuodessa.

Alan suosion yhtenä syynä hän pitää sitä, että julkisuudessa on puhuttu paljon mehiläiskadosta. Yhä useampi haluaa kantaa kortensa kekoon pölyttäjien suojelemiseksi.

Samaan aikaan, kun tarhaajien määrä kasvaa, ala ammattimaistuu. Harrastuksesta tulee yritystoimintaa, johon kouluttaudutaan ja johon palkataan työvoimaa.

USA:ssa hunaja on jo tarhauksen sivutuote ja pölytyspalvelut päätuote. Suomessakin pölytyksen arvo aletaan tuntea, Ruottinen sanoo.

Vasta useampi sata pesää elättää

Somerolainen **Atte Saarinen** on yksi laajentavista mehiläistarhaajista.

Hänellä oli aikanaan emakkosikala, mutta ammattiastma pakotti lopettamaan tuotannon.

Nyt Saarisella on 70–80 mehiläispesää. ”Jos tällä aikoo hankkia toimeentulon itselleen, pesiä pitää olla useampia satoja.”

Uutta puhtia Saarinen on hakenut opiskelusta. Amk-opintojen lisäksi hän suorittaa mehiläishoitajan ammattitutkintoa. ”Siellä on tullut monta ahaa-elämystä siitä, miten asiat voi tehdä paremmin.”

SATU LEHTONEN

Elektroninen korvamerkki vähentää virheitä

SEINÄJOKI (MT)
Virheet eläinten tunnistamisessa vähenevät elektronisen korvamerkin eli e-merkin myötä. Eläinten tunnistetiedot ovat luettavissa merkistä lukulaitteella.

Se voi olla kädessä pidettävä sauva tai vaakaan tai portteihin yhteydessä oleva lukija.

Eläinten teuraspainot saadaan lastauksessa suoraan kuljettajalle ja eläinten juoma- ja ruoka-automaatit voidaan ohjelmoida ilman erillisiä tunnistimia.

Nämä ovat Atriatuottajien tuotepäällikön **Susanna Vehkaojan** mukaan e-merkin suurimmat edut. Hän korostaa, että hyödyt olisivat suuremmat, jos isommalla osalla eläimistä olisi merkki. Tällöin esimerkiksi lippukasvattamot voisivat siirtyä elektroniseen tunnistamiseen.

SAARA OLKKONEN

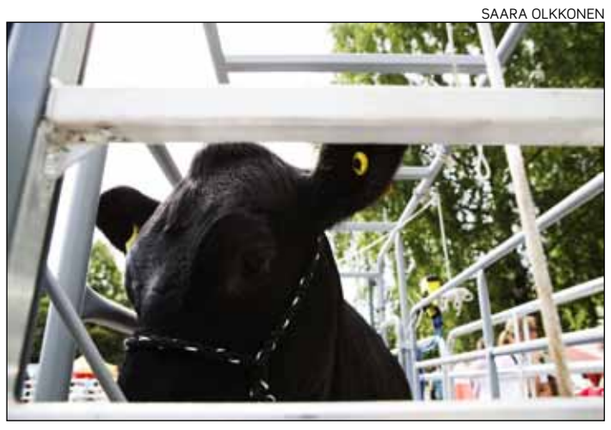

Farmarissa esiteltiin elektronisen korvamerkin etuja eläinten punnituksessa.

A-tuottajat kannustaa e-merkkien käyttöön maksamalla vasikasta neljä euroa vähemmän, jos siinä ei ole merkkiä.

E-merkki on hyödyksi erityisesti loppukasvattamoissa, joihin tulee kasvattajalle tuntemattomia eläimiä. Virheet eläinten tunnistamisessa vähenevät.

Vehkaoja korostaa kuitenkin, ettei lukulaitteita tarvitse hankkia, vaikka siirtyisi e-merkkien käyttöön.

”Merkkejä pitää kehittää, vaikka on toki parempi, että merkki irtoaa, kuin korva repeää”, Vehkaoja sanoo.

Myynti- ja asiakkuusjohtaja **Hannu Myllymäki** Fabasta kertoo, että uusien korvamerkkien tilauksista 40 prosenttia on e-merkkejä. Osuus kasvaa tasaisesti vuosittain.

HANNA SALONEN

Soijalaivan matkaa voi seurata verkossa

Finnproteinin soijatehdas Uudessakaupungissa aloittaa tuotantonsa syyskuussa. Ensimmäisen soijalaivan on kuitenkin määrä saapua satamaan jo tämän kuun loppupuolella.

MV Arneborg -laivan kulkua voi seurata reaaliajassa Finnproteinin uusien verkkosivujen kautta.

Hollannin lipun alla kulkeva, 141-metrinen Arneborg oli ainakin vielä tiistaina Salvadorin satamassa Brasiliassa.

Arneborg tuo jalostamolle lähes 11 000 tonnia geenimuuntelematonta soijapapuja.

Finnproteinin tärkein asiakas on norjalainen lohi.

Lohia ruokittiin ennen kalajauholla, mutta sen hinta on kalakantojen huvetessa noussut ja kasvatuslohista on tullut pitkälti kasvissyöjiä.

Norjan markkinat määräävät sen, että Uudessakaupungissa käytetään yksinomaan perinteistä, ei-gm-soijaa. Muuntogeenistä soijaa ei Norjan elintarvikeketjuun haluta.

Tehdas käyttää alkuvuosina 230 miljoonaa kiloa soijapapua vuodessa.

Katteen kannalta tärkein tuote on soijakonsentraatti, jota syntyy 57 000 tonnia vuodessa. Lohenrehujen lisäksi sitä käytetään muun muassa pikkuporsaiden rehuissa. Tuotteen valkuaispitoisuus on noin 65 prosenttia.

Määrällisesti eniten, 90 000 tonnia vuodessa, syntyy soijarouhetta. Sitä käytetään muun muassa sika- ja siipikarjarehuissa.

Tehtaan tuottama määrä vastaa 60:tä prosenttia Suomen tämänhetkisestä soijarouheen rehukäytöstä.

SATU LEHTONEN
www.finnprotein.fi